

ШКОЛСКИЙ ЛИСТЪ.

WWW.UNILIB.RS

Овај листъ излази сваке неделѣ едапнутъ. Цена му е на годину 4, на половину 2 а на четвртъ године 1 фор. съ поштаринѣмъ.

Брой 5.

5. Фебруара.

1859.

Наука християнска и библична Исторія

у народной школы.

Благочестиво и благонаравно воспитаніе дѣце и у дѣци народа есть главнѣйшій посао народне школе, па збогъ тога е и наука християнска не само главнѣйшій предметъ него управо средоточіе, около коваго се сви предмети, што се у школи той предаю, врзти имаю. Нив доста да се само катихисисъ као наука за себе предае, него духъ благочестія и светинѣ треба да проникне и крозъ све остале предмете школске.

Како намъ стари люди казую пре 50 и више година привикаваху се дѣца нашега народа страху господнѣмъ изъ малена у кући родительской. Тога се садъ слабо гдѣ налази, и ако се налази то само јошть у простымъ непоковаренимъ сръбскимъ породицама. Наши грађани сръбски с' малимъ похвалнимъ изузеткомъ ни понятія немаю о религиозномъ и благонаравномъ воспитанію. Мода и нобилитетъ, та споляшня маска, то се садъ држи за воспитаніе, и кои више туђихъ рѣчій зна у говоръ умешати, кои ређе у цркву иде, кои се стиди нашихъ красныхъ и светыхъ обичаева; тай е кодъ насъ воспитанѣ! — Нитко нека ме неосуди да самъ претеранъ у овоме што рекохъ, него некъ свакій најпре ладнокрвно посмотри шта се ради с' дѣцомъ и какво домаће воспитаніе дѣца сръбска добыяю, па ће се с' тугомъ увѣрити да е станѣ наше у томъ погледу тако јадно, да већъ јаднѣ быти неможе. Алъ чимъ

зло свое припознамо, одма ћемо зањ и лѣка наћи Народна школа треба кодъ насъ е' удвоенымъ силама да прими на себе хрестиянско воспитаніе наше дѣце и у име свое, и у име породице, кое намъ се, особито по варошима, јако одтуђише одъ свега што е наше, а особито одъ свете цркве и црквенога живота.

Грешно е миѣніе Русс-а; и по нѣму некихъ нашихъ еписателя, кои уче да дѣци текъ онда о Богу говорити треба кадъ одрасту, кадъ до осамнайсте свое године дођу. То и томе подобна миѣнія много су зала већъ проузроковала и јавной развратности и нехрестиянскомъ мышленю и живленю повода дала! — Наука о Богу, као о Отцу и промислителю света, како намъ ју свето писмо у своимъ приповѣдкама, и дивнимъ притчама открива, јако е за дѣцу понятна и разумљива; она е медоточный изворъ кои млађане душе нѣхове напая и снажи у добру; нѣомъ се моћъ представљя кодъ дѣце вечба; нѣомъ се чувство краснога развія, и свеколике идее, о правди, поштению, и о любви ка ближнѣму рађаю се изъ прве и ране науке о Богу и о божіемъ закону. Нема тога средства на свѣту, коимъ се доцнѣ религиозно воспитаніе тако и у толикой мѣри добити може, као што се у првымъ дѣтиньства и младости година на тай начинъ о јако одъ ваљаныхъ родителя и учителя добья. Па и то е света и неоспорима истина, да оно, што се у раной младости у нѣжно и невино дѣтіе ердце усадило, постае нѣгова мила собственость, коя га као вѣрный анђео хранитель крозь све буре млађаного живота, крозь све важне догађае мушкога возраста, па до частныхъ сѣдина и до тавного гроба прати.

Знай дакле учителю, да што раніе почнешъ и е' већомъ важношћу предузнешъ религиозно воспитаніе своихъ ученика е' тымъ ће трудъ твой благословеніемъ и здравимъ плодомъ уродити! Знашь ли ты учителю

да ли ће дѣте твоје младићској узрасту доживити, сви
 ли сигуранъ да ће као младићъ имати доста вољу, на-
 клоности и прилике да се упозна са богоданимъ за-
 кономъ? Можешъ ли поуздано унапредъ рећи да бы у
 младића непозната та наука о Богу и добродѣтели
 тако дѣйство произвела, као у дѣтета? — Твои уче-
 ници есу християнска дѣчица, они ће, — хтѣо ихъ ты
 у закону божіемъ свесредно воспитати и обучити или
 нехтѣо, — упознати се с' црквомъ, сматрати обреде
 и обичае црквене, доживити и проводити празнике,
 примати свето причешће! Смешъ ли дакле ты учите-
 лю, те све найважніе моменте пустити да проѣу по-
 край тебе и твоихъ ученика, а да ихъ свойски неу-
 бавестишъ шта то значи и нашто е? Има учителя,
 кои су тако безсавѣстни, да заиста само као одъ беде
 воде или шилу дѣцу у цркву, и само изъ обичая до-
 воде ихъ к' св. причешћу, а о закону и о значеню св.
 тайна, као уобште о християнскомъ животу цѣлога
 вѣка имъ ништа неговоре. И плодъ нѣхове безсавѣ-
 стне нехатости есть она немарностъ и равнодушностъ,
 што ю опажамо кодъ одрастѣе младежи обзегъ пола
 према цркви, у кою су докъ су у школу ишли само
 обичая ради и изъ мораня долазили. Сама навика и
 просто животиньско гледанѣ при воспитанію религіо-
 зномъ нѣ ни одъ какве важности, ал' ако се с' навикомъ
 сдружи примѣръ учителѣвъ и кратко ал' живота
 пуно поученіе и разясненѣ о свему што дѣца у
 цркви виде и чую, то трое заедно принетѣе увѣкъ
 найболѣ плоде. Па у koliko дѣца срдцемъ побожнѣя,
 и у закону божіемъ искуснѣя буду, у толико ће и савъ
 осталый посао учителѣвъ за нѣга лакшій и пріятнѣи,
 аза дѣцу пріятнѣи и користнѣи бивати; ерь е света истина
 да е почетакъ премудрости и сваке честитости страхъ
 господанъ.

Кады смо се увѣрили о томъ да е воспитаніе у благочестію одъ свега найважніе за дѣцу и за учителя, то намъ е нужно знати и начинъ, коимъ се найлакше и найболѣ религиозно воспитаніе у народной школы постићи може, начинъ, коимъ се на дѣтїе срдце найудеснїе дѣйствовати има, да оно постане плодномъ нивомъ благихъ ушечатленя.

Обучаванъ у вѣри треба да е наочигледно, удешено по дѣчіемъ начину мишленя, и по околностима нѣвоваго узраста. Тако ако хоѣмо да дѣте припозна Бога за отца свію тварій, то му морамо найпре о нѣговомъ отцу говорити, и кадъ се дѣте веѣ сетило свію оныхъ добара кое изъ милости отчине прима, онда ће се лако известити о благости, милости, снаги и мудрости отца небесногъ: онда ће се увѣрити да е молитва Богу, исто то што и молба, кою немоѣно и неяко дѣте свакій часъ своме отцу и матери чинити мора. Исто тако наука црковна о покаянїю онда се текъ у срдце дѣтїе уселити може, ако му се представля као поправленъ, ако се дѣца строго упуѣую да се одма поправе, чимъ зло какво учине, и ако на дато обеѣанъ, у случаю преступленя, живо опоминяна буду. Кои се учитель свакій данъ за предаванъ науке христіянске приправляо буде, тай ће лако наћи сила таковыхъ прилика, гдѣ ће дѣцу najlepшимъ и найсветїимъ наукама наочигледно учити, а тымъ ће учинити, да схваѣена еданпутъ наука постане дѣци правило владаня и живота.

(Продуженъ слѣдуе.)

Плодъ доброгъ воспитанія.

(У писмама одъ Х. Шмидта.)

(свршетакъ)

Писмо девето.

(Милое коняничкомъ Сотнику господину Добрићу.)

Благородный господинъ сошнице,

Милостивый господине!

Сирото едно пастырче узима слободу благородію вашемъ писати. Я самъ имао срећу овдѣ приключеный прстенъ наћи, а држимъ се за іоштъ срећниегъ што вами прстенъ тай као вашу собственость повратити могу. Ово ће извинити смѣлость съ коіомъ вамъ се усуђуемъ писати.

Вы сте благородный господине извольли, ономе кои прстенъ нашао буде, поклонъ отъ десетъ талира опредѣлити, али штедрота ваша дае ми надежду да ћу отъ васъ другу за мене несравниѣно већу милость получитьи. Родители мои изгубили су у скоропрошавшемъ грозномъ рату сво иманъ свое и принуђени су были у ову странну землю преселити се. На скоро затимъ умре и отаць и майка, и тако я принуђенъ будемъ туђе овце чувати, кое я радо чинимъ покораваюћи се вољи Божію. Али самъ у великой бриги за будућность мою, еръ незнамъ шта ће са мною до послѣдка бити, кадъ никаква заната учію нисамъ. У себи осећамъ велику наклоность к' столарскомъ занату, а и довольно самъ поякъ да на тай занатъ стати могу, али ме нитко неће да прими еръ немамъ съ чимъ за ученъ заната платити. Молимъ васъ дакле благородный и милостивый господине да ми у томе на руцы будете.

Преблагій свію насъ Отаць небесный наградитъ ће васъ за благодѣяніе кое вы мени оставлѣной и сваке помоћи лишеной сироти учинили будете. А прстенъ овай съ драгимъ каменомъ битъ ће вамъ тада іоштъ милии, него досадъ што е было; еръ ће васъ опоминати

на благородно дѣло ваше, и на благодарность коіомъ
ѣе сердце мое милостивой благородія вашего особи на
вѣки обвезано быти.

У Цвѣтномъ долу 15. септембра 1850

Благородія вашего

покорный слуга
Милое Радиѣ

Писмо десето.

(Марія пише свомъ брату Милою.)

Драгій брате!

Гласъ посве радостанъ хитимъ ти саобштити.
Братъ милостиве госпоѣе властелинне, кодъ кое самъ
я у служби, бави се веѣ одъ осамъ дана кодъ насъ
у гостима. Сивоѣ сѣдише господа заедно подъ вели-
комъ липомъ предъ врати замка. Господинъ власте-
линъ и гостъ пушили су а госпоѣа занимала се съ
плетивомъ. Я самъ недалеко одатле на трави сѣдила
и држала малу кѣрку госпоину. Кадъ ал' странный
нѣкій човѣкъ донесе писмо и преда га брату милостиве
госпоѣе мое. Овай одма остави чибукъ на страну, отво-
ри писмо и почне велегласно читати: „Благородный
господинъ сотникъ, господине милостивый! Сирото едно
пастырче.“ Ахъ повикнемъ я на то, та то е писмо мой
братъ писао! господинъ прочита писмо до края. На кое
милостива рекне: Брате! самъ Богъ хоѣе да се мы за
добрѣ дѣцу ту старамо. Я самъ дѣвойчицу къ себи
пріимила, а ти узми дѣчка къ себи! Смилуйте се, у-
чините то господине! прихватимъ я. — „Шта смילו-
вати се“ оштро проговори онъ. „Дѣчко тай у пуной
мѣри заслужиуе вниманіе мое. Я ѣу се постарати да
желю нѣгову испунимъ.“ Господинъ властелинъ на то
придода. „Мы имамо овдѣ у селу валяногъ едногъ сто-
лара кои е веѣ у година, а нема дѣце. Кадъ бы дѣчка
тогъ нѣму на занатъ дали, то бы братъ и сестра у

едномъ селу живили, а мы бы имали у нѣму време-
номъ честитогъ и поштеногъ майстора.“ Съ мѣстапри-
званъ буде столаръ и обећа се да ће те на занатъ при-
мити. Я на то у радости запытамъ: былъ те о свему
овоме извѣстити смѣла. „На свакій начинъ отговоре
ми. „Пиши му нека гледа да што пре овамо д'је.“ —
Похити дакле часъ пре милый брате мой и дођи намъ
у Обрежъ. Съ неописаномъ радощю, и съ сузама
найчистіе благодарности према добрымъ нашимъ по-
койнымъ родителма кои су насъ на добаръ путь на-
ставляли, предусрестъ ће тебе твоя срећна сестра.

У Обрежу 31. септ. 1850.

Мария.

Посрбіо Никола Ђ. Вукићевићъ.

Юшъ една лекція изъ географіе.

Европа.

Кадъ погледамо Европу, како намъ е овде на карти пред-
стављена, чини намъ се, као да е она само неки комадићъ одъ
Азије, кои се на западъ, као неко по лу острово у море пружа.

На целомъ рубу Европе видимо, како се море на све стра-
не у земљу као урило, тако, да све веће државе еропске своя
приморја имаю. Окромъ тогъ земљъ су ове и своимъ рекама,
које се изъ нутра на све стране разтичу и у мора утичу, с' мо-
рама свезане, тако су: Дунавъ, По, Рона, Ебро, Дуеро,
Лоаръ, Сена, Райна, Елба, Вишля, Днѣпаръ, и сама е
Волга, која се неулива у мора него у едно велико езеро.

Сува земля ние свудъ равна ни еднако висока, него има
већи иль мањи виссоа, равница и низа. Свудъ су онуд
већи висови, одкудъ воде дотичу, а у ниже лежеће земљъ
реке одтичу. Готово све реке изтичу изъ планина, и те-
ку преко равница све ниже и ниже до мора. Планине заузим лю
велике и росторе земљъ, а юшъ више заузимлю равнице и
ниже. Суво Европе на западъ се све с'ужава, а на истокъ ши-
ри; и онамо у море а овамо у велико азиатско суво прелази. Све
приморске земљъ праве већа иль мања полуострова, и узъ
нби стоје већа иль мања острова самце иль у рнама.

WWW.UNILIB.RS. Планина има различни, најглавније су слѣдујуће:

1. Алпске пл. пружаю се одъ средиземногъ мора као неко полуколо до близу адријанскогъ мора.
2. Пиренейске пл. пружаю се одъ средиземногъ мора преко на атлански океанъ.
3. Келске пл. пружаю се одъ сѣверногъ края Европе између источногъ и северногъ мора к' югу.
4. Уралске пл. пружаю се између Европе и Азије на југоистоку.

Поселе су још знамените карпатске и балканске пл. које су гране алпски пл.

Главна царства и краљвства у Европи ово су:

1. Аустриско царство лежи у средъ Европе, сачињава овај велики и целокупни просторъ земљъ кои заузимљъ велике комаде алпски и карстски предѣла, неки део средоевропски и готово све предѣле источноевропски гора, и све између ови лежеће разлице, у којима и ми живимо. Цело царство завата више одъ 12,000. миља, у њму живе преко 38. милиона људи, престолни е градъ Бечъ.

2. Руско царство закриљу сав истокъ и готово цело северъ Европе, између каспскогъ езера и црногъ мора, и између источногъ и североледеногъ, и завата близу половину Европе. има до 100,000. миља, у њму живе преко 60. милиона људи. Престолни е градъ Петроградъ.

3. Саединѣни краљвине Шведска и Норвешка, леже на западосеверу Европе, заузимљу цело скандинавско полуострво, њима спадају и острова Лафодје у леденомъ, и Готландъ и Ђландъ у источномъ мору. Имају свега близу 14,000. миља, алъ ни пуно 5. милиона људи; престолни су градови Штокхолмъ и Христијанија.

4. Краљвство Денемаркъ, лежи јужно одъ Шведске и Норвешке, оделъно е одъ њи мореузима Скасеръ Категатъ и Сундъ. Заузимљъ полуострво Јутландъ, острова Селандъ и Ланандъ у балтискомъ, и острова Фаререръ и Исландъ у леденомъ мору. Има свега 1000. миља и 2 1/2 милиона људи, престолни е градъ Копенхагна.

5. Краљвство прайско, лежи северно од Аустрије узъ Русију и источно море; нестои у цело, него е разкомадано; већа частъ лежи около Одре, Елбе и Вишлѣ, мања частъ на Райни и Емси. има свега 5,000 миља, и 17. милиона житеља. Престолни е градъ Берлинъ.

6. Кралѣвство Холандиѣ, на северномъ илѣ немачкомъ мору има 600. миля, и 3. милиона жителя. Престолни су градови Амстердамъ и Хагъ.

7. Кралѣвство Белгиѣ, лежи южно одъ Холанда, има 500. миля, са 4 1/2 милиона жителя. Престолни е град Бриел.

8. Царство Француско, лежи између средиземногъ мора, пиренейски планина, атланскогъ океана и Белгиѣ. Има 10, ил. миля, и преко 35. милиона жителя. Престолни е град Париз.

9. Швајцарске државе, има ихъ 22. ускупа, леже источно одъ Француске, на 800. миля, са 2 1/2 милиона жителя. Найглавниѣ су вароши, Генѣ, Базл, Цирих и др.

10. Италијанске државе, леже између Аустријске, Француске и Швајцарске, на овомъ великомъ полуострову, кое се одъ апенински планина апенинско полуострововѣ, између јадранскогъ и средиземнога мора. Найглавниѣ су италијанске државе.

Кралѣвство Неаполитанско са Сицилиомъ на југу Италиѣ, са престолнимъ градомъ Неаполемъ. Папина држава, заузимљѣ среду Италиѣ, престолни е градъ Римъ.

Сардинско кралѣвство на северозападу Италиѣ, са престолнимъ градомъ Туриномъ.

Войводства Парма Модена и Тоскана између Сардинске папине и аустријске државе, са градовима истогъ имена.

Све ове државе ускупа заузимљю 4900. миля, и имаю 19, милиона жителя.

12. Немачке државе (саединѣне) леже у среди Европе између горепоменути кралѣвина и царевина. Овамо спадаю.

Кралѣвства: Баварска престолн. град Минхен

” Виртенбергъ ” ” Штутгард,

” Саксонска ” ” Дрезда,

” Хановеръ ” ” Хановеръ,

Войводства: Баденъ ” ” Карлсру,

” Хесенъ ” ” Дармштат,

” Насау ” ” Висбаднъ,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS Войводства Ваймаръ, Гота, Майнинга, Алтенбургъ, Анхалтъ, Десау, Брауншвайгъ, Олденбургъ, Мекленбургъ, са престолнимъ градовима исти имена; овамо спадаю и кнежевине. Лихтенштайнъ Хесенъ, Валдекъ, Райеъ, Липе; и слободне вароши: Хамбургъ, Либекъ, и Бременъ.

Све ове државе, заедно са онимъ провинцияма аустрискогъ царства и прайскогъ кралѣвства, кое у ову сvezу немачки држава спадаю, заузимлю 12,000. миля, са 44. милиона жителя.

13. Кралѣвство енглеско у Атланскомъ океану има 5,700. миля, и 26. милиона жителя, престолни е град Лондон.

14. Кралѣвство Португалско на западу пиренейскогъ полуострова, има 1700. миля и 3 1/2. милиона жителя, престолни е градъ Лисабона.

15. Кралѣвство Шпаньско, заузимлѣ остали већи део пиривейскогъ полуострова, има 8500. миля, и 14. милиона жителя, престолни е градъ Мадритъ.

16. Турско царство, на югоистоку Европе, између црногъ егейскогъ и ядранскогъ мора, јужноисточно одъ Аустрије, има 900. миля и 11. милиона жителя, престолни е градъ (Цариградъ) Константинополь.

17. Кралѣвство грчко, јужно Турске, између егейскогъ и јонскогъ мора, има 800. миля, и 1. милионъ, жителя. Престолни е градъ Атина.

18. Јонска острова, има ихъ 7. западно од Грчке у јонскомъ мору, имаю свега 47. миля, са 200,000. жителя.

Преводъ молитава и главнихъ пѣсана на

божественной литургиѣ *)

Почешакъ свеште литургиѣ.

Слава теби боже нашъ слава теби.

Цару небесный утѣшителю душе истине, кои си свагда и све испуњавяшъ, сокрвиште — *благайница*

*) Преводъ овай ставля се у школекѣй листъ само зато, да бы сви учителя разумѣли све ектеніе, молитве и пѣсне, кое се о служби на гласъ читаю, и да бы све то старіой дѣци тумачили. Тымъ же начинаемъ свѣту нашемъ црква, црквеный ѡзикъ, и црквеный животъ омилитисе.

— добара, и живота давателю. Оди и усели се у насъ, и очисти насъ одъ сваке скрнавости, и спаси — *избави* — о благій! наше душе.

Слава *буди* Богу у висини, и на земљи миръ, ме-
ђу людма добра воля.

Господе! устне мое отвори, и уста ње моя про-
повѣдати славу твою.

— Ове молитве чита свештеникъ у себи, ал' у
гдѣкоимъ црквама, особито у будимској епархіи, на
гласъ при отворенымъ дверма —

Благослови господару!

Благословено *да буде* царство отца и сына и
светога духа, садъ и увѣкъ и до века. Аминъ — *да
буде* —

I.

Прва ектенія

Миромъ — *у миру* господу помолимо се.

За горный миръ и за спасеніе нашихъ душа го-
споду помолимо се.

За миръ цѣлога свѣта, за благостанѣ светыхъ
божихъ црквій и за соединенѣ свію господу помо-
лимо се.

За овай светый храмъ — *домъ Божій* — и за
оне кои с' вѣромъ, побожношћу, и страхомъ божиимъ
долазе у нѣга, господу помолимо се.

За преосвештеногъ архіерея нашегъ за
частно свештенство, за діаконе у Христу, за ове цркве-
не служителѣ — *причешъ клиръ* — и за люде гос-
поду помолимо се.

За найпресветліегъ и силногъ — *державный* —
цара и великогъ войводу нашегъ ФРАНЦА ЮСИФА
првогъ, за савъ дворъ и за войнике нѣгове, господу
помолимо се.

Да му помогне и покори подъ ноге нѣгове сва-
кога неприятеля и противника, господу помолимо се.

За овај градъ, и за свакій градъ и страну — *продѣль* — и за оне кои съ веромъ живе у нѣма, господу помолимо се.

За здравъ воздухъ, за изобилность земнихъ плодова, и за времена мирна, господу помолимо се.

1. За пловеће — бродеће — путуюће, недужне, страдаюће, зароблѣне, — одъ непріятеля — и за спасенѣ нѣихово господу помолимо се.

2. Да се избавимо одъ сваке туге, гнѣва и нужде, господу помолимо се.

Заклони — заступи — спаси, помилуй, и сохрани насъ боже твоіомъ милошћу.

Пресвету, пречисту, преблагословену — *преблагену* — славну госпођу нашу Богородицу, и свагдашню дѣву Марію и све свете поменувши, сами себе и еданъ другогъ, и савъ животъ нашъ Христу Богу предаймо.

Узгласъ I. Бръ теби приличи сва слава, часть, и кланянѣ *) отцу и сыну и святому Духу садъ и увекъ и до века. Аминѣ.

После првогъ аншифона.

Опетъ и опетъ господу помолимо се.

Узгласъ II. Бръ е твоя моћъ и твое царство и сила и слава отца и сина и светога духа.

Пѣсна Іустиніяна цара о шайни воплощеня Хриштовогъ.

Єдинородный сыне и речи божія, кои си бесмртанъ, и кои си изволио ради нашегъ спасенія воплотити се — тѣло на се узети — одъ свете Богородице и свагдашнѣ дѣве с. Маріе, кои си безъ промене — *непреложно* — човѣкомъ постао, кои си распетъ быо Христе Боже, и смрћу смртъ сгazio; Ты кои си еданъ одъ св. троице отцу и св. духу раванъ, спаси насъ.

*) Поклоненіе значи молитва Богу иль прославлянѣ adoratio-die Anbethung.

Узгласъ III. Ёр' си ты благъ човѣколюбаць Богъ,
и теби славу шилъмо отцу и сыну и св. духу, садъ
и свагда, и до века.

На маломъ входу

Премудрость! управо стойте! *)

Одите помолимо се — *поклонимся* — и припад-
нимо ко Христу, спаси насъ сыне божій, кои си у-
скрсао изъ мертвыхъ — *иликои си диванъ меѳу све-*
шима — кои теби поємо алилуia — алилуia значи:
„Хвалите Бога явио се Богъ“ —

Узгласъ 4. Предъ трисветомъ пѣсномъ

Ёръ си светъ Боже нашъ, и теби славу шалъмо
отцу и сыну и св. духу. Вонмемъ! — Внимаймо, па-
вимо, мотримо. —

II.

После свешогъ евангелія шрогуба екшенія.

Рецимо сви одъ све душе и одъ свегъ срдца на-
шегъ рецимо. **)

Господе Боже сведржителю, Боже отаца нашихъ,
молимо ти се саслушай и помилуй насъ.

Помилуй насъ Боже по великой милости твоioй,
молимо ти се саслушай и помилуй насъ.

Юштъ ти се молимо за пресветлогъ цара нашегъ,
за снагу — *держава* — побѣду, обсганакъ — *пре-*
биваніе — миръ, здравлѣ, спасеніе и опроштень грѣ-
хова, и да му господъ Богъ особито помогне у свему,
и да позори подъ ноге нѣгове свакога непріятеля и
противника.

Юштъ се молимо за преосвештеногъ архиерея на-
шегъ за милость, животъ, миръ, здравлѣ и
спасеніе нѣгово.

Юштъ се молимо за сву христолюбеѳу войску.

*) Речь премудрость означава воплощену божію премудрость, т.
е. Христа; а „прости“ управо стойте.

**) Рѣчь помишленіе равного е значеня са нѣмачкимъ Gemüth.

Иоштъ се молимо за браћу нашу, свештенике, свештенмонахе — калуђере — и за сву по Христу браћу нашу.

Иоштъ се молимо за милость, животъ, миръ, здрављъ, спасеніе, посѣненъ, проштенъ и отпуштанъ грѣхова слугу божіихъ, браће овога светогъ храма.

Иоштъ се молимо за благочастиве, и кои се свагда споминю, патриархе православне, за благочастиве — *побожне* — царева и благовѣрне царице, и за основателъ овогъ светогъ храма.

Иоштъ се молимо за оне кои раде — *плодъ приносе* — и доброчине у св. и частномъ храму овомъ, за трудеће се, поюће, и стоеће люде, кои очекую одъ тебе велику и богату милость.

Узгласъ. Ёръ си ты милостивъ и человѣколюбацъ Богъ и тебе славимо отца и сына и св. духа. —

*Прошенія за оглашене *)*

Помолите се оглашени ка господу.

Вѣрни за оглашене помолимо се да ихъ господъ помилуе.

Да ихъ научи речію истине.

Да имъ одкрие евангеліе правде.

Да ихъ саедини св: своіой саборной и апостолској церкви.

Спаси, и помилуй, заклони и сохрани ихъ Боже твоіомъ милошћу.

Оглашени, главе ваше господу приклоните.

Узгласъ 1. Да и съ нама славе пречастно и великолѣпно име твоє отца и сына и св. духа. —

Кои сте оглашени изиђите; оглашени изиђите.

*) Оглашени или катихумени, были су у старо време они, кои се справляху за крштенъ, съ њима мораху ивилавити и они, кои у покаянію бяху.

Кои сте оглашени изиите ; да нитко одъ оглашенихъ — у цркви остане — Кои смо годъ вѣрни, опетъ и опетъ господу помолимо се.

Заклони, спаси, помилуй и сохрани насъ Боже твоіомъ милошћу.

Премудрость!

Узгласъ 2. Ёръ теби приличи слава часть и кланянь, отцу и сыну и св. духу.

Узгласъ 3. Да подъ твоіомъ државомъ — властію — свагда чувани теби славу шалѣмо отцу и сыну и св. духу, садъ и увекъ и довека.

Сунце залази.

Светый Іоаннь милостивый заузимао се свагда за сиротиню, и своимъ посредствованѣмъ помагао ю е, исто тако као и своіомъ подашљивошћу. Ёдаредъ изда царскій Намѣстникъ у Александриі Никита наредбу, коя за сиротиню ніе била ни мало добра. Збогъ тога Светый Патріархъ отечески световаше царскогъ намѣстника, да ту уредбу, коя се на пропасть сиромаша клони, преиначи. Никита нехтеде послушати савѣтъ патріарховъ, шта выше нађе се нѣмъ увређенъ, и разлюти се на Светогъ Отца.

Тай истый данъ предъ вече, кадъ се сунце западу клонути почело, пошлѣ Светый Іоаннь к' царевомъ намѣстнику едногъ свештеника, кои е имао заповестъ рукомъ на залазеће сунце показати и само оверѣчи Никити изговорити: „Господару сунце залази!“

Намѣстникъ буде овымъ рѣчма тронуть. Онъ се сети опомена Светога Апостола Павла, кои рече: „Сунце да незађе у гнѣву нашемъ,“ и одма дође патріарху, и замоли за опрощенѣ, кое му добрый старина съ благословомъ подари.

Што чини дєсница, нєть нєзна лєвица.

Света Меланія римлянка баше посветила животъ свой Богу. Еднупуть дође она у манастиръ вѣтринскій да походи Авву Памву. Она га затече у посту, башъ е идео было розознице. Побожна пугница пружил стар-пу 300 фунтѣи сребра, да ихъ мѣу сиромакѣ подѣли, на кое Авва неоставляюћи свога посла захвавил юй на дарту овимъ простымъ рѣчма: "Богъ некъ ти плати." — И дотъ дародателька юшть ту еставше, преда овъ сребро ученику своему Оригену съ налогомъ да га у ливил и на островима живехой брачи подѣли. Меланія на то примѣти: "Отче знашъ ли да ту има 300 фун-тин сребра? Кѣри мов, баше оговоръ старчевъ, — онай, коме си ты жертву ту принега, немари ни мало за цѣну твога дара. Ако си га ты принега Богу, кои е две дѣптице — новчѣха — удовичина вѣрма уважю, него набогатѣе дарове; то неговори ни рѣчде выше о томъ.

"Тебъ творещу милостыню, да неувѣсть шуица твоа, что творить дєсница твоа: ако да будеть милостыня твоа въ тайнѣ и Отець твой видя въ тайнѣ въздасть тебѣ явь."

Кадъ даешъ милостыню да незна лєвака твоа што чини дєсница твоа. Тако да буде милостыня твоа тайна, и Отець твой кои види тайно, платиће теби явно. —

Мае. VI. 3. 4.

Д о н с и н.

Изъ *Товариска*. Нашъ общински старешина заповѣдио е да родителѣи дѣцу у школу шлю. — 1853 године заведена е коуль нашь фундація отъ 50 фор. сребра за обуку сиромашне школке дѣце. Те е године и зѣна школка кућа начинѣна. 1855 године е коуль нашь и женска школа пакъ садъ и ова напре-дѣле и у ню све выше и выше дѣце долази.